

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
Кафедра права

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правове регулювання агробізнесу в Україні»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна передбачає вивчення здобувачами вищої освіти законодавства України і наукової літератури, в сфері правового регулювання агробізнесу в Україні. Наводяться правові засади організації агробізнесу, його поняття і ознаки. Окрема увага приділяється розкриттю порядку створення та припинення діяльності суб'єктів агробізнесу, визначенню правового режиму майна та землі сільськогосподарських підприємств, ознайомленню із специфікою їхнього управління. Важливе місце відводиться вивченню напрямів інституційної підтримки зазначених суб'єктів господарювання, зокрема шляхом їх пільгового оподаткування, кредитування, страхування. Розкриваються правові засади підприємницької діяльності у рослинництві і тваринництві. Аналізуються законодавчі вимоги щодо економічної безпеки суб'єктів агробізнесу.

Навчальна дисципліна «Правове регулювання агробізнесу» є результатом опанування та засвоєння здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» теоретичних є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право»

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає у формуванні системи знань з правового регулювання відносин, що виникають, змінюються і припиняються у процесі підприємницької діяльності суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки.

Завдання - використовуючи усі доступні форми навчання для повноцінного оволодіння знаннями студентами дисципліни «Правове регулювання агробізнесу в Україні» з урахуванням особливостей предмета та методу правового регулювання правовідносин, сприяти опануванню студентами наукових тверджень, положень норм права, набуття навичок його застосування у практиці правозахисної, правозастосовчої, наукової та іншої діяльності.

- сформувати у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички для використання їх у своїй професійній діяльності;

- сприяти вихованню у студентів поважного ставлення до правових засад судового захисту прав та інтересів суб'єктів агробізнесу, як важливого засобу захисту їх прав, свобод та законних інтересів;

- збагатити студентів теоретичними знаннями шляхом засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань і ознайомити їх із сучасними тенденціями розвитку правових поглядів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Правове регулювання агробізнесу» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання (лекції, семінарські заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання із створення програм для технічних систем та дискусія.

Допускається проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до студентів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних студентом завдань у разі його відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Студенти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально. Програмою передбачено виконання завдань, пов'язаних з темою дисертаційного дослідження аспіранта.

Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи студентів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні:

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові):

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і

цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне та аграрне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання агробізнесу в Україні» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання**:

ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального (в тому числі земельного та аграрного) і процесуального права.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Правове регулювання агробізнесу в Україні» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді поточного контролю заліку, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та вирішення кейсів тощо на практичних заняттях) протягом семестру.

Загальна оцінка за залік визначається як сума поточного контролю (до 100 балів)

В разі дистанційного (віддаленого) навчання семестровий залік здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри здобувач вищої освіти може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів екзамену проводиться публічно.

Політика оцінювання– передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-правові аспекти розвитку агробізнесу.

Сутність агробізнесу, його роль та місце у суспільстві. Нормативне забезпечення особливостей становлення та розвитку агробізнесу в Україні. Зарубіжний досвід розвитку агробізнесу. Поняття та види джерел навчальної дисципліни.

Тема 2. Суб'єкти агробізнесу.

Поняття і види суб'єктів агробізнесу. Організаційно-правові форми ведення агробізнесу в Україні. Особливості правосуб'єктності аграрних підприємств. Легалізація суб'єктів агробізнесу. Створення, реорганізація, ліквідація суб'єктів аграрного господарювання.

Тема 3. Інституційне регулювання агробізнесу

Правові засади державного регулювання агробізнесу. Характеристика державно-правового регулювання сільського господарства. Цілі, основні завдання та напрями аграрної політики України. Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням аграрного законодавства. Не-державні інституційні організації та їх значення в діяльності агробізнесу.

Тема 4. Особливості правового становища окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві

Правове становище державних сільськогосподарських підприємств. Правове становище сільськогосподарських товариств та приватно-орендних підприємств. Правові засади діяльності сільськогосподарських кооперативів. Правове становище фермерського господарства. Правове регулювання ведення особистого селянського господарства. Правове регулювання сільського зеленого туризму.

Тема 5. Відповідальність за порушення законодавства а агробізнесі

Поняття відповідальності за порушення аграрного законодавства. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих в аграрному виробництві. Матеріальна відповідальність працівників аграрного бізнесу. Дисциплінарна відповідальність в агробізнесі. Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення аграрного законодавства.

Тема 6. Правове регулювання взаємовідносин в агробізнесі

Договірні відносини в агробізнесі. Правовий режим земельних та майнових відносин в агробізнесі. Правове регулювання оплати праці в агробізнесі. Правове забезпечення фінансово-кредитних відносин суб'єктів агробізнесу. Правове регулювання дорадчої діяльності. Дорадництво в агробізнесі. Соціальна відповідальність агробізнесу.

Тема 7. Правові засади економічної безпеки агробізнесу

Поняття економічної безпеки агробізнесу. Нормативно-правове регулювання у сфері забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання. Система заходів захисту економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності. Недобросовісна конкуренція і захист комерційної таємниці суб'єктів агробізнесу. Діяльність державних органів щодо забезпечення економічної безпеки та протидії злочинам у сфері економіки. Недержавні структури-суб'єкти правоохоронної діяльності, їх роль та участь у забезпеченні економічної безпеки агробізнесу. Економічні злочини: виявлення, попередження, розслідування

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 15.08.2020).
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 –IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 15.08.2020)
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 15.08.2020)
4. Господарський процесуальний кодекс: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 15.08.2020)
5. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> (дата звернення: 15.08.2020)
6. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 15.08.2020)
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. №1576.-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 15.08.2020)

8. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003р. №1087. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1087-15> (дата звернення: 15.08.2020)

9. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 41. Ст. 546.

Основна

1. Аграрне право : підручник Вид. 2-ге, змін. В. М.Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін. за ред. А. М. Статівки. Харків : Право, 2019. 416 с.

2. Аграрне право: посібник для підготовки до іспиту. Корнієнко Г.С., Корнієнко В.М., Статівка А.М., Уркевич В.Ю., Кульчій І.М., Курман Т.В., Лушпаєв С.О., Панченко В.В., Покальчук М.Ю., Самсонова Я.О., Савельєва О.М., Станіславський А.В., Туєва А.В. Право, 2018. 202 с.

3. Тетарчук І.В. Аграрне право України. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2019. 244 с.

Допоміжна

1. Бурда О. Я., Туркот О. А. Щодо поняття та умов банкрутства суб'єктів господарювання. *Вища юридична освіта: історичний досвід та перспективи розвитку*: збірник матеріалів регіонального круглого столу, (м. Маріуполь, 22 лютого 2018 року). Маріуполь. 2018. 390 с., С. 324-328.

2. Дерев'янко Б. В., Смолин Г. В., Туркот О. А. Окремі шляхи боротьби з порушеннями у сфері публічних закупівель. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. №5 (20). С. 65-68.

3. Благута Р.І., Долинська М. С., Туркот О. А. Проблематика становлення інституту банкрутства фермерських господарств. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 2 (4). С. 73-81.

4. Turkot O. Prawne zasady pracy osób niepełnoletnich w dziedzinie przedsiębiorczości w ustawodawstwie Ukrainy. *Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie*, t. XII, 2019, nr 1, s. 301–309. URL: <https://doi.org/10.32084/tekapr.2019.12.1-22>.

5. Chornous Y., Denysenko S., Hrudnytskyi V., Turkot O., Sikorskyi O. Legal Regulation of Cryptocurrency Turnover in Ukraine and the EU. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. Volume 22, Special Issue 2, 2019. URL: <https://www.abacademies.org/articles/legal-regulation-of-cryptocurrency-turnover-in-ukraine-and-the-eu-8439.html>

6. Derevyanko B. V., Pashkov V. M., Turkot O. A., Zahrisheva N. V., Bisiuk O. S. Addressing the issue of corporate raiding in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. Volume 18, Issue 1, 2020. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3551076.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу Львівського НАУ (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаніка НАН України (вул. Стефаніка, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>;

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.

Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаніка. URL: www.lsl.lviv.ua.

Офіційний сайт Бази українського законодавства в Інтернет. URL: www.lawukraine.com.